

BRUYNE, Camille de, hoogleraar (Pollinkhove 23 maart 1861 - Gent 29 maart 1937).

De Bruyne studeerde te Gent natuurwetenschappen, promoveerde aldaar in 1885, werd er assistent, hoogleraar, in 1927 rector en in 1929 beheerder-opziener. Tussen 1908 en '21 was hij gemeenteraadslid en herhaaldelijk schepen van onderwijs te Gent (1908 en 1912-'21). Van 1909 tot '31 was hij lid van de Provinciale Raad van Oost-Vlaanderen.

Enkele malen (1907-'08, 1912-'13 en 1919-'20) was De Bruyne voorzitter van het Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres, waarvan in 1897 te Gent de eerste bijeenkomst werd gehouden dank zij het krachtig ijveren van prof. Julius Mac Leod. Toen deze zich uit de organisatie terugtrok, viel de leiding aan De Bruyne toe. In oktober 1912, enkele dagen na de stichting van de Assemblée Wallonne, hield De Bruyne op de algemene vergadering van het Willemsfonds een rede, waarin hij constateerde dat de Vlamingen heel kalm reageerden op de Waalse eis tot bestuurlijke scheiding, maar dat het verregaand naïef zou zijn te menen dat de Vlamingen de bestuurlijke scheiding vreesden. Integendeel, zij zou alle Vlaamse verzuchtingen als bij toverslag doen verdwijnen. De flaminganten dachten evenwel niet aan ontrouw jegens België en lieten het ophitsen van de Waalse separatisten aan de Fransgezinden over.

In het vroege voorjaar van 1913 presideerde De Bruyne een vergadering van de Vlaamsch-Liberale Vereeniging te Gent, waar op een eerlijke regeling van het talenvraagstuk in het leger werd aangedrongen. In april 1914 prijkte De Bruynes naam onder de ereleden van het Vde Groot-Nederlandsch Stu-

denten-Congres, te Gent georganiseerd door Marcel Minnaert, Joris van Severen, S.H.E. Domela Nieuwenhuis Nyegaard e.a.

Tijdens de Duitse bezetting 1914-'18 behoorde De Bruyne tot de passieven. Samen met prof. Paul Frédéricq en mr. Leonard Willems (beiden lid van ds. Domela's kerkeraad), oud-burgemeester Alfons Siffer, Hippoliet Meert en dr. Reimond Speleers keerde hij zich in een oproep tegen de oprichting van het dagblad De Vlaamsche Post, bedoeld als orgaan van Jong-Vlaanderen (dus van Domela en zijn Gentse groep activisten).

Op 24 juli 1916 ontsloegen de Duitsers Camille de Bruyne als schepen van onderwijs en brachten hem naar Duitsland. Hij had de scholen te Gent ter vervanging van de verboden viering van de nationale feestdag achteraf een dag vrij gegeven. Na zijn terugkeer te Gent, eind 1918, werd De Bruyne niet opnieuw schepen van onderwijs; de franskiljons, benauwd dat hij de taalwetten zou naleven, wisten dat tegen te houden. Wel werd hij op 1 juli benoemd in een commissie die studie moest maken van de wijze waarop bij een eventuele vernederlandsing van de Gentse universiteit het overgangsregime geregeld behoorde te worden. In dezelfde maand kon men zijn naam lezen onder een manifest, door meest liberale flaminganten ondertekend en van Antwerpen uit verspreid: daarin werden de Vlamingen opgeroepen fier en vrij voor hun rechten op te komen. Als rector der universiteit te Gent zat hij op 5 mei 1929 een plechtige herdenking voor van Julius Mac Leod. Geleidelijk trok De Bruyne zich hierna uit het openbare leven terug.

LITERATUUR: A. Sevens, *Activisme, Frontisme en Vlaamsche Beweging* (z.j.); - A.L. Faingnaert, *Verraad of Zelfverdediging?* (1932); - M. Basse, *De Vlaamsche Beweging van 1905 tot 1930*, I-II (1933); - R. Peeters, *Het Vlaamsche Liberalisme* (1933).

LAMMERT BUNING

BRUYNE Edgard de, wijsgeer, katholiek politicus